

FEFA

f FreeElectionAfg

t FreeElectionAfg

پارلمان باز و پاسخ‌گو؛ مظهر واقعی اراده ملت

+93 (0) 774 573 333

+93 (0) 787848613

info@fefafa.org.af /

media@fefafa.org.af

www.fefafa.org.af /

www.Parliamentwatch.af

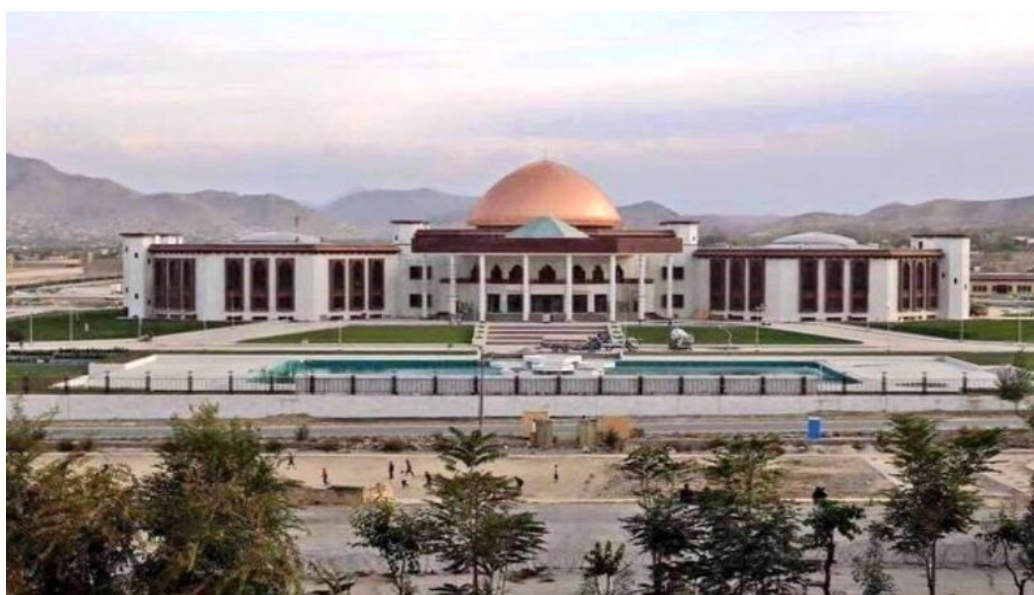
۲۶ حوت ۱۳۹۶ □ هفته اول □ اجلاس پانزدهم □ دوره‌ی شانزدهم (تمدیدی) □ هفته‌ی سیزدهم (۱۹ تا ۲۳) حوت

فشرده‌ی مشاهدات هفتگی فیفا از شورای ملی

(ولسی جرگه / مشرانو جرگه)

له ملي شورا د فیفا د اوونیزو مشاهدو لنډیز

(ولسی جرگه / مشرانو جرگه)

آغاز اجلاس پانزدهم

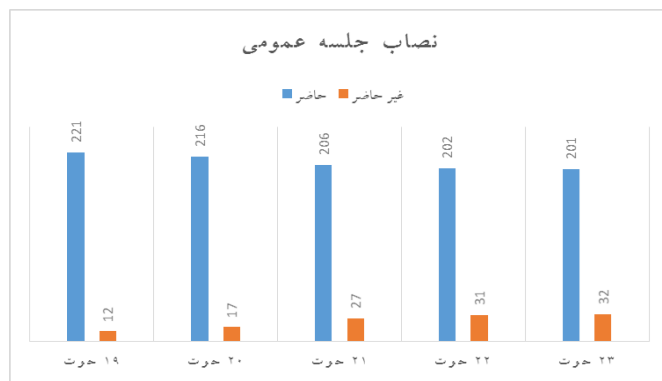
نشست افتتاحی اجلاس پانزدهم ولسی جرگه جمهوری اسلامی افغانستان پس از سپری شدن رخصتی‌های زمستانی، به تاریخ ۱۶ حوت ۱۳۹۶ برگزار شد. رخصتی‌های زمستانی و تابستانی پارلمان کشور فرصتی فراهم می‌کند تا نمایندگان و سناتورها با حضور مستقیم در حوزه‌های انتخابیه، بتوانند نیازها و اولویت‌های مردم را ارزیابی و خواست‌های شهروندان را بشنوند. این دیدارها می‌تواند زمینه‌ی فهم وضعیت اقتصادی، امنیتی، اجتماعی و آموزشی مناطق کشور را فراهم سازد و بخشی از اولویت‌های کاری اعضای دو مجلس را تعیین کند. با شروع اجلاس پانزدهم، دور شانزدهم تقنینی شورای ملی وارد سال هشتم می‌شود. عبور سه ساله پارلمان از دوره‌ی قانونی نه‌تنها اعتبار حقوقی و جایگاه سیاسی پارلمان را آسیب زده است، بلکه بر سرنوشت عمومی کشور نیز سایه انداخته است. کاهش این اثرات جز با بهبود عملکرد پارلمان کشور و تلاش هماهنگ برای برگزاری انتخابات در ماه‌های آینده، ممکن نخواهد بود.

ولسی جرگه په دې اونی کې

ولسی جرگې د پنځلسم اجلاس د کار له پیل څخه وروسته په خپل لومړني کار یانې د اداري پلاوي په ټاکنې پیل وکړ. په تېره اونی کې چې د کب ۱۹ مې څخه تر ۲۳ مې پورې پکې راځي، د ولسي جرگې غړو پنځه عمومي غونډې جوړې کړې او ټولې د اداري پلاوي ټاکنو ته ځانگړې شوې وې. اداري پلاوي ته د ځینو نوماندانو په تېره بیا د دویم مرستیال او منشي په هکله د غړو د نه هوکړې له کبله د دغو څوکیو ټاکنې څلورم او پنځم پړاو ته وغځېدلې. په دغه اونی کې د هېڅ کمیسیون غونډه جوړه نه شوه. د فیفا کارکوونکي وتوانېدل چې د دغې اونی د عمومي غونډو بهیر مشاهده کړي. لاندې لنډ رپوټونه دي چې د ولسي جرگې د دغې اونی د عمومي غونډو جزئیات وړاندې کوي.

نصاب

مشاهدې ښيي چې د ولسي جرگې نصاب یوازې د اداري پلاوي د ټاکنو، د حکومتي چارواکو د استیضاح یا نوماندوزیرانو ته د رایې ورکولو په ورځو کې تر ټولو لوړې کچې ته رسېږي. په تېره اونی کې هم د اداري پلاوي د ټاکنو له کبله د جرگې نصاب څه د پاسه ۲۰۰ کسانو ته رسېده. دغه شمېره په عادي غونډو کې په معمول توگه شاوخوا ۱۲۰ کسانو ته رسېږي. تمه کېږي چې په راتلونکو اونیو کې هم د خلکو استازي په منظمه توگه په غونډو کې گډون وکړي او په بحثونو او تصمیم نیونو کې ونډه واخلي. د وکیلانو د شتون او نه شتون کچه یو له غو مهمو برخو څخه ده چې پر بنسټ یې د وکیلانو اغېزمنتیا، ژمنتیا او کړنې سنجول کېدای شي. که څه هم د هېواد پارلمان په تېرو اجلاسونو کې په دې برخه د دفاع وړ کارنامه نه لري.

نشست عمومی

نشست افتتاحی: طبق معمول، نخستین نشست این اجلاس با حضور رئیس جمهور، اعضای دو مجلس و برخی از مقامات حکومتی و سفرای کشورها به تاریخ ۱۶ حوت ۱۳۹۶ برگزار شد. در نشست افتتاحیه، رئیس ولسی جرگه و رئیس جمهور صحبت کردند. آقای عبدالروف ابراهیمی رئیس ولسی جرگه در سخنان افتتاحی مجلس به موضوع امنیت پرداخت. به گفته

وی، روند ناامنی در کشور همواره صعودی بوده است. وی با حمایت از نشست پروسه کابل، از حکومت خواست امنیت شهروندان را تامین کند. اظهار نگرانی نسبت به بی ثباتی سیاسی و اختلافات درونی مسئولین حکومت و تاخیر در برگزاری انتخابات شورای ملی از موضوعات دیگری بود که در سخنان رئیس ولسی جرگه بازتاب یافت. پس از آن، رئیس جمهور در باره وضعیت کنونی کشور سخن گفت و وعده سپرد انتخابات در وقت معین برگزار شود. وی در پاسخ به نگرانی اعضای شورا و شهروندان کشور در باره دخالت حکومت در امور داخلی کمیسیون های انتخاباتی، بر استقلال کمیسیون و بی طرفی حکومت تاکید کرد. تحمیلی خواندن جنگ در افغانستان، اراده جدی حکومت برای پیشبرد اصلاحات اداری، ضرورت افزایش عواید کشور و بهره برداری از منابع طبیعی و اجرای طرح چهار ساله امنیتی بخش های دیگر سخنان رئیس جمهور را تشکیل می داد.

انتخابات هیات اداری: پس از شروع به کار اجلاس پانزدهم، روزهای نخست به انتخاب اعضای هیات اداری سپری شد. ولسی جرگه در هفته نخست اجلاس که شامل روزهای ۱۹ تا ۲۳ حوت است بدون برگزاری جلسات کمیسیونی، پنج روز را به انتخابات و تکمیل تشکیل اداری اختصاص داد. طبق معمول، انتخاب معاون اول، معاون دوم، منشی و نایب منشی در دستور کار مجلس قرار گرفت. آقایان همایون همایون، عبدالرحیم ایوبی و محمد نذیر احمدزی نامزدهای کرسی معاونت نخست، آقایان سید علی کاظمی و غلام فاروق مجروح نامزدهای معاونت دوم، عبدالقادر زازی وطن دوست و عبدالرؤف انعامی نامزدهای کرسی منشی و آقای عرفان الله عرفان و خانم سیمین بارکزی نامزد کرسی معاونت منشی بودند. خانم سمین بارکزی اما از نامزدی خود صرف نظر کرد و در نتیجه، آقای عرفان در رأی گیری علنی مجلس موفق به کسب آرای لازم برای احراز کرسی معاونت منشی ولسی جرگه شد.

قبل از رأی گیری، نامزدهای این کرسی برنامه های کاری خویش را تشریح کردند. نامزدهای این پست عبارت بود از آقایان همایون همایون، نذیر احمدزی و عبدالرحیم ایوبی. در نتیجه آرای نمایندگان، آقای همایون با کسب ۱۰۸ رأی در مقام نخست و آقای احمدزی با کسب ۷۹ رأی در مقام دوم قرار گرفت و آقای ایوبی تنها ۱ رأی گرفت. از مجموع آرای ریخته شده، ۱۹ رأی باطل و ۱۴ رأی سفید بود. برای رسیدن به کرسی معاونت دوم، آقایان غلام فاروق مجروح و سیدعلی کاظمی و برای کرسی منشی مجلس آقایان قادر زازی و عبدالرؤف انعامی با هم به رقابت پرداختند اما هیچ کدام رأی کافی برای پیروزی به دست نیاوردند. در انتخابات معاونت دوم، آقای مجروح ۷۷ رأی و آقای کاظمی ۷۶ رأی کسب کرد. اما در پست منشی ولسی جرگه، آقای قادر زازی ۹۹ رأی و عبدالرؤف انعامی ۸۱ رأی گرفت. بقیه ی آرا باطل محسوب شد. انتخابات معاونت اول، معاونت دوم و منشی مجلس به دور دوم کشیده شد.

در دور دوم انتخابات که در روز یکشنبه مؤرخ ۲۰ حوت برگزار شد، آقایان همایون و نذیر احمدزی در پست معاونت نخست، عبیدالله کلیمزی و محمد

عبده در پست معاونت دوم و یوسف صابر و میردادخان نجرابی در پست منشی ولسی جرگه کاندید بودند. در دور دوم رقابت، آقای همایون با کسب ۱۱۰ رأی تأیید به مقام معاونت نخست مجلس نمایندگان رسید. متناسب با تعداد اعضای حاضر، نامزدها برای پیروزی نیازمند حد اقل ۱۰۹ رأی تأیید و کلا بودند. آقای احمدزی ۶۸ رأی گرفت و بقیه‌ی آرا سفید یا باطل شمرده شد. در رقابت برای کرسی معاونت دوم، هیچ یک از نامزدها پیروز نشدند و در نتیجه، انتخابات این پست به دوم سوم کشیده شد. آقای محمد عبده ۹۰ رأی و آقای کلیمزی ۷۴ رأی گرفته بود. در پست منشی مجلس نیز هیچ از یک آقایان صابر و نجرابی به آرای کافی دست نیافتند و انتخابات این پست نیز به دور سوم رفت. بر اساس مشاهده فیفا، هم در روز نخست و هم در روز دوم، برخی از اصول وظایف داخلی نقض شد. از جمله اینکه، برخی از وکلا در جریان انتخابات به نفع نامزد مورد نظر کمپاین می کردند. در روز سوم انتخابات (دوشنبه ۲۱ حوت)، نامزدهای پست های معاونت دوم و منشی برنامه های کاری خویش را معرفی کردند. این بار، آقایان امیرخان یار، نعمیت الله غفاری، اکبر استانکزی و دلاور ایماق برای معاونت دوم مجلس و آقایان صالح محمد سلجوقی، نواب منگل و هیلی ارشاد برای مقام منشی مجلس نامزد شدند. در نتیجه انتخابات معاونت دوم و منشی، هیچ

یک از نامزدهای به پیروزی نرسیدند. بر اساس اصول وظایف داخلی، قرار شد دو نامزد دارای بیشتری رأی، یعنی آقایان امیرخان یار و نعمت الله غفاری برای معاونت دوم و آقای سلجوقی و خانم ارشاد برای پست منشی، در دور بعدی با هم رقابت کنند.

در روز چهارم، نامزدهای دو پست برای پیروزی نیازمند ۱۰۲ رأی مثبت بود. آقای امیرخان یار با کسب ۱۲۵ رأی تأیید به کرسی معاونت دوم مجلس رسید. اما نامزدهای کرسی منشی مجلس هیچ کدام به آرای کافی دست نیافتند و در نتیجه انتخابات این پست به دور پنجم رفت. این بار، قرار شد آقایان قادر رازی و میردادخان نجرابی برای کرسی منشی مجلس رقابت کنند. مواردی از نقض اصول وظایف داخلی در روز چهارم انتخابات نیز مشاهده شد.

انتخابات روز چهارشنبه، پنجمین روز متوالی انتخابات برای تعیین اعضای هیات اداری اجلاس پانزدهم بود. در نتیجه‌ی آرای نمایندگان، آقای نجرابی با کسب ۱۱۰ رأی تأیید به کرسی منشی مجلس تکیه زد. بدینسان، روند دنباله دار انتخاب اعضای هیات اداری به فرجام رسید. انتظار می رود با شروع هفته بعدی، نمایندگان به دستور کار اصلی و دارای اولویت مجلس بپردازند.

دوم — مشرانو جرگه

مشرانو جرگه په دې اونی کې

د دواړو جرگو له گډې پرانیست غونډې څخه وروسته مشرانو جرگې په تېره اونی کې دوه عمومي غونډې او څلور د کمیسیونونو غونډې جوړې کړې. دغې جرگې په عمومي غونډو کې د سنا د غړو رپوټونه واورېدل او د کمیسیونونو په غونډو کې ولایتي رپوټونه او له اداري فساد سره د مبارزې په برخه کې د ملي یووالي حکومت د کړنو رپوټ واورېدل شو او د نوي اجلاس لپاره د کمیسیون پروگرامونه او د بهرنیو بورسیو موضوع وپلټل شوه.

نشست‌های عمومی

گزارش ولایات: در جلسه نخست این مجلس گزارش سناتورها از ولایات نورستان، فراه و ارزگان ارائه شد. در آغاز سناتور گل احمد اعظمی با ارائه گزارش از ولایت فراه گفت تهدیدات امنیتی در این ولایت افزایش یافته است اما مسئولین امنیتی نسبت به آن بی تفاوت اند. به علاوه، تشکیل نیروهای امنیتی این ولایت نیز کافی نیست؛ لازم است مقامات حکومتی تشکیل امنیتی این ولایت را افزایش دهد و سعی کنند نیروهایی را جذب کنند که باشند اصلی ولایت فراه نباشد تا بتوانند به طور موثر وظیفه اجرا کنند زیرا خانواده های باشندگان منطقه از طرف نیروهای مخالف تهدید می شوند و آنها نمی توانند در بخش تامین امنیت موثر واقع شوند. به گفته اعظمی، این ولایت یکی از محروم ترین مناطق کشور است و از دسترسی به خدمات برق، آب صحی برخوردار نیست درحالی که یکی از منابع عایداتی کشور محسوب می شود. وی گفت دربخش انکشاف متوازن توجه کافی نشده است. به گفته وی یکی از معضلات دیگر این ولایت وجود معتادین است و وزارت صحت عامه باید در این بخش توجه کند. در ادامه، نهضت یار سناتور ولایت نورستان گفت مردم نورستان از نبود امنیت، برق، آب آشامیدنی، کمبود مکتب و کلنیک رنج می برند و از حکومت خواست برای رفع مشکل اقدامات کنند. در پایان، حاجی محمد حنیف گزارش ولایتي

نصاب

اوس مهال د فیفا کارکوونکي نه شي کولای د مشرانو جرگې د عمومي غونډو نصاب ثبت کړي ځکه چې د مشاهدینو ځای له علني برخي څخه د دغې جرگې د رسنیو خونې ته لېږدول شوی دی. هیله ده چې د جرگې د هوکړې په ترلاسه کولو سره د مشاهدینو ځای بېرته پخواني ځای ته ولېږدول شي او د غونډو د نصاب ثبت او مشاهدې ته لار هواره شي.

امتیازي وخت

د دغې اونی عمومي بحثونه زیاتره امنیت باندي متمرکزې وې. گڼ شمېر سناتورانو په هېواد کې په تېره بیا په غزني او فراه ولایتونو کې د امنیتی ستونزو په هکله خبرې وکړې. د غزني-پکتیکا د لارې د امنیت نه ټینګښت د سناتورانو له اصلي اندېښنو څخه وه. د سناتورانو په وینا خلک هره ورځ په دغه لار کې د طالبانو له شتون او مزاحمت سره مخامخ کېږي. په هېواد کې د پوهني ستونزې او هغه څه چې سناتوران یې له دوی سره د دولتي ادارو دوه گونی چلند بولي، د سنا د غړو له نورو اندېښنو څخه وې.

تقدیر از ورزش کاران: جلسه عمومی مشرانو جرگه به تاریخ ۲۲ حوت سال ۱۳۹۶ به ریاست فضل هادی مسلمیار با موضوع تقدیر از تیم فوتبال مشرانو جرگه و ارایه گزارش ولایتی ولایت کاپیسا و زابل برگزار شد. در ادامه جلسه، از تیم فوتبال مشرانو جرگه در مسابقات لیگ ادارات دولتی شهر کابل تقدیر شد. در این جلسه هم چنان گزارش ولایتی ولایت کاپیسا توسط مولوی محی الدین منصف ارائه شد. به گفته منصف مسایلی مانند نبود امنیت، وجود افراد مسلح غیر مسوول، ناکارآمدی ادارات در بخش معارف و تحصیلات عالی و عدلی و قضایی و میثاق شهرداری از مشکلات اصلی مردم در این ولایت است. گزارش ولایت زابل توسط زلمی زابلی به جلسه ارائه شد. گزارش این ولایت مشکلاتی مانند نبود میدان هوایی، کمبود نیروهای پولیس ملی و ضعف خدمات ملکی را برجسته ساخت.

نشست‌های کمیسیون‌ها

کمیسیون تقنین: جلسه این کمیسیون به ریاست محی الدین منصف به منظور استماع گزارش کارکرد و دستاوردهای اداره مبارزه علیه فساد اداری در دوران حکومت وحدت ملی برگزار شد. محلی الدین منصف رییس این کمیسیون گفت گزارش نشان می دهد که اداره مبارزه با فساد اداری از تاریخ ۹۴/۰۸/۲۸ الی اخیر سال مالی ۱۳۹۶ تعداد ۳۴ حکم ریاست جمهوری را در ادارات مختلف دولتی بررسی کرده است که در نتیجه بررسی های انجام شده در ۲۷ اداره دولتی تعداد ۲۵۰ نفر به دلیل رعایت نکردن قوانین و تجاوز از صلاحیت های قانونی مظنون شناخته شده و به مبلغ (۲۰۹۱۴۹۹۳۷) دالر آمریکایی و مبلغ (۲۸۶۹۰۱۸۲۵۹۳۶) افغانی خسارت به دولت تثبیت شده است. همچنان، تعداد ۵۹ مورد ملکیت های دولتی که به افراد و اشخاص و موسسات به اساس قرارداد و تفاهم به اجاره و کرایه داده شده است و به اساس هدایت ریاست جمهوری ذریعه مکتوب (۱۴۰۴۰) مورخ ۱۳۹۴/۱۱/۱۷ معاونیت برنامه ریاست جمهوری بررسی آن به این اداره هدایت داده شده بود، بررسی شده که در نتیجه بررسی های انجام شده از سوی این اداره تعداد ۲۹۲ نفر از مسئولین و قراردادهای به دلیل تخلف از احکام قرارداد تجاوز از صلاحیت های قانونی مظنون شناخته شده است، طبق ماده ۱۳۴ قانون اساسی غرض تحقیق و تعقیب به اداره لویی نازوالی معرفی شده اند. در اخیر جلسه فیصله شد مطابق گزارش از مقامات و مسئولین هر اداره در باره فعالیت های شان توضیح خواسته شود.

جلسه دوم انجمن کمیسیون به تاریخ ۲۱ حوت ۱۳۹۶ به هدف استماع گزارشیه د مشرانو جرگه به تصویب کمیسیون به تاریخ ۲۱ حوت ۱۳۹۶ به هدف استماع گزارشیه ولایتی برگزار شد.

آقای منصف رییس این کمیسیون گفت ولایت های کاپیسا، سمنگان و بغلان دارای مشکلات اساسی اند. مشکلات اصلی این ولایت شامل موارد آبی اند: کمبود برق، آب آشامیدنی و زراعتی، خدمات صحی، مکتب و معلم و نبود امنیت. خانم عزیزه مصلح پیشنهاد کرد مسئولین امنیتی و مسئولین وزارت آب و برق خواسته شود تا موضوعات جهت حل به آنها ارایه شود. موضوع دیگری که از سوی اعضا مطرح شد حذف پروژه ها از سند بودجه است. به گفته آقای هوتک حدود ۱۸۸ پروژه از سند بودجه حذف شده است و این امر سبب افزایش مشکلات مردم خواهد شد.

د نړیوالو چارو کمیسیون: د دغه کمیسیون غونډه د ۱۳۹۶ کال د کب په ۲۱مه د جاوېد رووف په مشري د کمیسیون د څلورنیم میاشتنيو پروگرامونو او پلانونو په موضوع باندې جوړه شوه. په دغه غونډه کې د کمیسیون غړو په دغه اجلاس کې د بحث وړ لومړیتوب لرونکي موضوعگانې وپلټلې. په پایله کې اعلان وشو چې د کډوالو، امنیت او نړیوالو چارو اړوند مسایل به د له دولتونو سره د امنیتي او ستراتیژیکو تړونونو، له درې هېوادونو هند، ترکیې او پاکستان څخه د افغانستان د ویزی د غوښتونکو ستونزو او پاسپورټ په څېر په دغه تقنیني دوره کې د کمیسیون د اجنډاگانو په سر کې وي. همدارنگه هغه مسایل چې د مشرانو جرگې د دارالانشا له خوا کمیسیون ته راجع کېږي هم وپلټل شي.

د دیني او کلتوري چارو کمیسیون: د دغه کمیسیون غونډه د ۱۳۹۶ کال د کب په ۲۱مه جوړه شوه. د بحث موضوع بهرنی بورسې وي. په سر کې د دغه کمیسیون منشي وویل چې بورسې په مناسب وخت کې کمیسیونونو ته نه رسېږي او کله چې له بورسیو څخه خبرېږو د گډون کوونکو د اسنادو د طی مراحلو لپاره مناسب وخت نه وي. نو د دغې حیاتي مسئلې په هکله باید له وړاندې خبر ورکړل شي او د بورسیو اخیستونکو لپاره کافي وخت په پام کې ونیول شي. د کمیسیون غړو همدارنگه د سولې انستیتیوت مکتوب، رسنی او ښې حکومتی په هکله خبرې وکړې. د مکتوب پر بنسټ ټاکل شوې ده چې د ښځو د پیوستون د جرگې مقدماتي غونډه د درې گډون کوونکو په شتون کې د وري په ۳۰مه جوړه شي. د کمیسیون غړو تصمیم ونیوه چې یک سناتور چې احتمالاً مېرمن نجیبه حسینی یا لیلما احمدی دي، په دغه غونډه کې گډون وکړي.

پرانستی او ځواب ویونکی پارلمان؛ د ولس د ارادې ریښتونی څرگندونکی

پارلمان باز و پاسخوګو؛ مظلوم هر واقعی اراده ملت